

חתן פינקלשטיין וכלתו
הרהיבית במקום שלום

מעטה למען מטבע ישראל גם בתוך גבולות הארץ.

עבודה קורות שבת אחת

איש לא התעניין ב־15 הגברים הבלתי־מגולחים ששכבו על שמיכה צבאית במסדרונה הצר של לשכת העבודה הרמת־גנית. שלט שהתנוסס לפני הבנין שברחוב ביאליק, נשא את הכתובת: „כאן מחקימת שבת חת־שבת“.

עובדי לשכת העבודה המשיכו בעיסוקם השיגרתי, שלחו את מרכית הבאים לב־קש עבודה במלים הנצחיות „תבוא מחר“ **שלושה וארבעה**. סיפר אחד השוֹבֵדִים, דוד חקק, צנוע ושבי־עיר: „יש לי אשה ושני ילדים. אשתי חולה שבעה חודשים. מציעים לי עבודת דחק של 12 יום בחודש, במשכורת ברוטו של 50 ל"י ל־חודש. איך אפשר להתקיים מזה?“

שבת השבת החלה לפני שבוע, לא הופסקה גם כאשר הוכו שלושה שובתים על־ידי ארבעה אלמונים. חקק שהתעלף מן המכות הועבר לבית החולים לטיפול קצר. חבריו המשיכו בשבתתם.

כאשר לא עזרו איומי עובדי הלשכה להתפור, הופיע החוק בדמות קצין משטרה, סמל וארבעה שוטרים. הם אסרו ר־העבירו את השובתים לכלא רמת־גן, הבטיחו לשחררם רק באם יפסיקו את שבתתם. משסירבו, הועברו לכלא יפו.

טיפול שיגרתי. השובתים חולקו שניים־שניים בין תאי הפושעים הפליליים, הכריזו מיד על שבתת רעב. חקק דרש שיובאו אליהם עתונאים, הועבר לצינוק ב־לחית הערה: „שם אולי תפגוש בעתונאי“.

לא חסרה, לדברי השובתים לאחר שיחרור־

משטרת הישובים העבריים, שחילק להם רימונים ואקדחים.

שרותו כנוטר עזר לו להחביא את נתן פריד־מן לילן בתחנת משטרה בתל־ליטוֹנסקי, המקום האחרון בו חשבו הבריטים למצוא. דמות המנהיג והמפקד שבו נתגלתה בכל זוהרה בליל הפצצת המוססים הבריטים. דני הוביל את אנשי לח"י לשדה התעופה בכפר־סירקין. בדרכם חזרה האירו להם את הדרך 12 מטוסים בוערים על הקרקע.

האנשים שעשו היסטוריה. במלחמת השחרור השתתף דני כממ. בגדוד הקומנדו המפורסם של משה דיין, נפצע מס־טר פעמים. בפעם האחרונה נפצע במבצע כיבוש עוג'ה אל חפיר.

לאחר שהחלים, חזר שוב לגב, הפעם כ־מנהל מחנה העבודה בבאר מנוחה. על קיר אבן ענק שעמד בכניסה למחנה היתה מצוירת שבועת לח"י: שלש אצבעות עם השבועה „לחירות ירושלים“. הסיסמה נמ־חקה בידי אלמונים בעת שדוד בן־גוריון ביקר במקום.

לכינוי דני הר הבית זכה דני בשל בר־כת הפגישה שלו: הוא נוהג לומר הרהיבית במקום שלום.

רק בשבוע החולף, לאחר שהקדיש שמר־נה שנים לערבה, פנה דני לעשות לעצ־מו. הוא נשא לאשה את יוכבד מורחי (תמר), אחות קרבת בחטיבת לח"י ירוש־לים, שנעצרה לאחר רצח ברנדוט והצלי־חה להימלט מכלאה.

התפעל אחד הנוכחים מכנס בלתי צפוי זה של כל אנשי לח"י:

„אלה האנשים שעשו את ההיסטוריה.“ הפרק האחרון בהיסטוריה: נישואיו של דני.

כספים

זה השער לל"י

אנשי העסקים האירופיים מלפני מלחמת העולם הראשונה נהגו לצחוק משער הרובל הרוסי. הם ידעו כי לא יציבות המשק ה־רוסי היא שקבעה את ערך הרובל, כי אם רגשי הפרסטיגיה של הצאר. לשם כך היו לקיסר הרוסי סוכנים יהודיים גרמניים: בנק מנדלסון הברלינאי.

הצאר היה קובע לסוכניו מה, לדעתו, צריך להיות השער הנאות של הרובל. אם במקרה היה השער המעשי בבורסה נ־מוך יותר, היה בנק מנדלסון קונה את כל הרובלים שהוצעו בשוק. הקנייה המבוהלת היתה משיגה את שלה, מעלה מיד את מחיר הרובל לרמה שנקבעה על־ידי הצאר.

את מלאי הרובלים היו סוכני הצאר מוכ־רים בחזרה, כאשר הביקוש בבורסה העלה את המחירים מעל לדרושת הפרסטיגיה ה־קיסרית. בשני המקרים, אספו הבנקאים ל־קופתם דמי עמילות.

הדירה יציבה בציריך. מדינת יש־ראל החליטה עוד בראשית צעידה הכלכ־ליים כי לדירה שלה דרוש שער נאה. אמ־נ, לפי תקנות האוצר, אסור היה להוציא או להכניס למדינה יותר־מחמש ל"י ל־איש. אולם בכל זאת הסתננו ערימות של שטרות נושאים כתובת עברית אל הבורסה הבינלאומית בציריך, שחץ.

מלבד כמה אספנים ובעלי עסקים מפוק־פקים, לא היה כמעט איש מעוניין בלירה הישראלית. מחירה בבורסה ירד. עד אשר הופיע הנואל, בדמות סוכנו של משרד האוצר הישראלי, הסוכן קנה את הל־רות היירוות, מכר אותן לסוכן אחר, אף הוא איש אימונו של האוצר הישראלי. כל עיסקה נרשמה בלוח העסקים של ה־בורסה.

גם אז לא היה איש מעוניין ברכישת לירות ישראליות. אולם המסחר הער בש־רות אלה העלה באופן טבעי את מחירם. אורחי ישראל יכלו לקרוא בנאחה כי הל־יה שלהם „יציבה“ בבורסה של ציריך. ה־סוכנים, בינתיים, אספו דמי עמילות.

שני בנקים. כדי להקל על עסקיהם, הקימו הסוכנים בנק שווייצי־משלהם. השבוע נתברר כי מרוב עסקים, היה דרוש להם גם בנק ישראלי משלהם. האוצר, שעודו אותם בראשית דרכם, היה מוכן לעזור גם עתה. הוא אישר רשיון לבנק חדש — אחד הרשיונות הקשים ביותר להשגה במדינת הרשיונות.

הבנק לסחר חוץ בע"מ יוכל לעשות

אותו והנראה להם ככוח עוין, כעסנות, תוך רצון להבליט את פיגורם.

סיכורה של מונית

בין סכני העצים, בסיבוב החד בכביש טבריה צפת, נחבא מארב. עיניהם של האור־בים המשועממים אורו: מכונית קרבה ב־מחירות מסחרת, התגלגלה כמעט לואדי הסמוך.

נהג המונית, זלמן שמיר (28) היה עסוק מדי כדי להורכו בדרך שלפניו. לצדו ישבה צעירה חיונית כשכתפה חבוקה ביד ימינו של הנהג. מדי פעם לא הסתפק זלמן רק ב־חיבוק, ראה צורך גם לנשק את שכנתו, מבלי שהמחשבה על אשתו ושלושת ילדיו תטרודו. הנוסעת אף היא לא נתפנתה להר־הורים על שני ילדיה.

כמו בסרט קולנוע מהר־פעולה פקד ראש האורבים על אנשיו: „רדפו“ אחרי מכונית זאת. היתה זו, כמובן, משטרת התנועה שדלקה אחרי הנוסעים הנאהבים עד לראש פינה, עצרה את זלמן, הגישה לו רפורט המאשימו בחיבוקים ונשיקות תוך כדי נסיעה.

התעלסותו של שמיר מצאה לפני שבוע הד בבית משפט השלום בטבריה, כאשר פסק לו השופט שבעה ימי מאסר וקנס 100 לירות, תוך בקשה מיוחדת לתובע להביא את המשפט לידיעה כל העתונות והשבועונים בארץ.

הנוב

חגו של הר הבית

מבאר שבע דרומה, לכל אורך הער־בה, מתהלכות האגדות על „דני מביר מלי־חה“. יש שמכירים אותו בשם דני הרהיבית ויש הזוכרים אותו כסתם דני, אך מסביב לכל שמות אלו נרקמים אותם הסיפורים עצמם. רק מעטים הם הידועים כי שמו האמיתי של מפקד מחנה חוצבי הנחושת בתמנע, ומי עשהו משך שנים ארוכות מפקד מחנה העבודה של באר־מנוחה, הוא צבי פינקלשטיין (37).

ההיסטוריה של דני מתחילה בערך לפני עשרים שנה, עת עלה מפולין והתגורר מיד למשטרת הישובים העבריים. הוא נתגלה כמומחה לנשק ושדאות ואורגן עד מהרה כמדריך בקורסים של ההגנה.

אולם באותו זמן עצמו היה דני גם איש אצ"ל. מן המקורבים לדוד רויאל ואברהם שטרן, אחרי הפילוג הלך דני עם יאיר. רק אחרי שנים, בתקופת המאבק המשותף של כל ארגוני המחתרת, נתגלה דני כאיש לח"י — גילוי שהדהים את ראשי ההגנה ו־חבריו.

דני היה לוחם כרם. כמעט בכל הפעו־לות הקרביות של לח"י בכל מקום בארץ, בלחט דמותו החברית. הוא שאיגן את בר־חת אנשי לח"י מלטרון. היוצאים מן ה־מנהרה הופתעו לפגוש שוטר במדים של

(המשך מעמוד 6)

ליק במיוחד את האור כדי להתכונן בה. ובעברה ברחוב הוא מסתכל ברגליה. זאת לא יכלה צפורה לסבול. היא יר־קה בפרצופו.

רק לאחר שמיעת כל העדויות נזכר בא־כוח היועץ המשפטי להוסיף עוד פרט קטן, אותו שכה לציין: היה זה מיסמך רפואי המעיד כי צפורה בבון סובלת משגעון הריפיה.

חינוך חיים

מוסד אונים בכפר־סבא, הוא בית ספר ו־פנימיה ליתומים. כאשר מוסדות החינוך ב־מדינה, טרם הנהיגו בו את החינוך המיני. מצב זה לא יכלו לשאת יחזקאל ותקוה מרור־דה, זוג פועלים הגר בשכנות למוסד. הם סברו כי הגיעה השעה שילדות שהגיעו ל־שנתן ה־12, ידעו את עובדות החיים.

ליחזקאל ואשתו לא היו חלילה כל שאי־פות לרווחים. הם רצו ליטול על שכמם את החינוך המיני של ילדות המוסד מטעמים פילנטרופיים גרידא. שיטת הלימוד היתה פשוטה. בהפסקת הצהרים הומינו אל ביתם קבוצת ילדות צעירות, התפשטו בנוכחותן וקימו בפניהן מעשי גירוי הודיים. אחר כך הראו והסבירו להן תוך הדגמה עצמית, יחסי מין.

פסק דין פלחני. „זהו מקרה מחרירי“, קבע השופט בפניו הובאו השניים באשמת עשיית מעשה העלול לגרום נזק צבורי. „מעשה נבלה ללא תקדים בהיסטוריה ב־ישראל!“ זעקה התביעה. אף על פי כן, שוחררו יחזקאל ותקוה ללא כל עונש, רק באיום שאם יחזרו על שיטת חינוכם יהיו צפויים לשני חודשי מאסר.

גרם לפסק־דין פלחני זה, עברם ומצבם הנוכחי של בני הזוג. יחזקאל מרודה (45), גבר כחוש ושחום, שלא למד מעודו בבית ספר, הוא יליד הודו שבילה שנים רבות עם משפחתו בעיראק. מהורו אין הוא זוכר הרבה, רק את אמו שהיתה מבוגרת ממנו ב־12 שנה ואת עבודתו כסבל מגיל 10. שם גם שותקה לפתע וזרועו הימנית מבלי שיוכל להשתמש בה עד היום.

בכצרה, עיראק, בהיותו בן 20 התעורר בעינו השמאלית והחל להשתמש באופיום וסמים משכרים אחרים, לאחר שלימדוהו שהם עלולים לרפא את כל מחלותיו. לפני חמש שנים עלה לארץ וקיבל שיכון בכפר־סבא. שם הכיר את תקוה, ילית עיראק בת 22.

תרבות פרימיטיבית. קבע הפסיכיר־לוג שבדק את הזוג: „לא כל מסגרת בעלת תרבות פרימיטיבית מתיחסת להצגת האקט המיני באותה חומרה כמו התרבות שלנו. יתכן כי בעצם המעשה היתה מעורבת הרגשה של נחיתות בגלל פרימיטיביותם לגבי הסביר־בה. הם מתגוננים בפני עולם שאינם מבינים

תזכיר

מדור זה בא להזכיר לקוראי העולם הזה גילויים אשר לגביהם חלה השבוע תפתחות נוספת וחשובה.

הרשימה השחורה

במכתבו לקוראים גילה עורך העולם הזה (945) כי כמה ממנהיגי קרדיהמגן פנו אליו, ודרשו להפסיק את פרסום הרשימה השחורה של משמטי הקרן, כדי שלא ייפגע עקרון ההתנכחות.

השבוע פירסמה קרדיהמגן רשימת רשימה ראשונה של משתמטים. ההכרז היחיד בון רשימה זו לבין רשימת „העולם הזה“: הרשימה הרשמית עוסקת רק באנשים קטנים, לא הזיכירה אף אחד משורת השמות הידועים שפארו את רשימת „העולם הזה“.

השמצת השופט

בגליון האחרון הזכיר העולם הזה (960) את מאמריו של זאב לקרר, הפרשן המדני הרשמי של קול ישראל ושופרו הגיל של משה שרת, שהשמיץ בחוץ לארץ את השופט בנימין הלוי, טען שהלה פסק נגד קסטנר כדי להתנקם בממשלה שלא העלתה אותו בדרגה, ושפירסם את פסק־הדין במזיד ערב הבחירות.

בינתיים הגיש ח"כ בוק"י מאיר וילנר שאילתה בענין זה. שר־המשפטים פנחס רוזן הפכים ש־המאמר מבזה את בית־המשפט, הסביר שדרש מקווייר להכחיש את דבריו, אך שאינו יכול ל־תבוע אותו לדין, מאחר שהוא בחוץ־לארץ.

מרד קפריסין

לפני חודש וחצי ניבאה תצפית העולם הזה (955) כי יוון תנתק את יחסיה עם בריטניה, בגלל המאבק על קפריסין. **השבוע, אחרי שהאנגלים חי־גלו את הארכיבישוף מאקארי יוס מיריאנטפס לאיי־הפיוש (אליהם הוגלו כשעתו גם רא־שי חוועד הערבי העליון בארץ־ישראל) החזירה יוון את שגר־רה מזונדון, כצעד ראשון ל־קראת ניתוק היחסים.**